

Tartalomjegyzék

Előszó	5
1. FOGALMI ÉS MÓDSZERTANI KERETEK	9
1.1. Város és urbanizáció	9
1.2. <i>A kisvárosok a történetírásban.</i> <i>A kutatás előzményei</i>	17
1.3. <i>A kutatás keretei. Források és módszerek</i>	27
2. ELŐZMÉNYEK. A SZÉKELYFÖLDI VÁROSOK SAJÁTOS VONÁSAI	41
2.1. <i>Rövid történeti áttekintő</i>	41
Természeti keretek	43
A kezdetek: város és szék kapcsolata	44
Településszerkezet	54
A vásárjogok megszerzése	59
A céhek megalakulása	65
2.2. <i>A városok és a székek küzdelme</i>	70
2.3. <i>A város–nemes ellentétek</i>	81
2.4. <i>A székely határország és a városok</i>	103
3. NÉPESSÉG ÉS GAZDASÁGI SZEREPKÖR	124
3.1. <i>A székelyföldi városok népessége</i>	124
3.1.1 A székely városok népessége a 19. század közepéig	126
3.1.2 A székely városok népessége a 19. század második felében	138
A népességnövekedés	139
A lakosság nemzetiségi és vallási megoszlása	144
A lakosság társadalmi és foglalkozási szerkezete	145
3.2. <i>Ipar</i>	153
Céhek a 18. században	154
A kézművesek száma és megoszlása	157
Az örmény tímárok és más mesterek	178

A céhek kései fejlődése	182
A kézművesipar a 19. század közepén	196
Az „átmeneti időszak” a népszámlálások tükrében	199
Ipartársulatok és ipartestületek	203
A vámháború következményei	206
A gyáripar megjelenése	211
Ipar és iparosok a 20. század elején	215
3.3. Kereskedelem és hitelintézetek	227
3.3.1. Kereskedelem	227
Vásárjogok a 19. század első felében	229
A vásárok vonzáskörzete a 19. század elején	234
A vásárok jelentősége	241
Kereskedők, boltok	249
„Idegen” kereskedők: örmények, görögök és mások	259
Kereskedők a 19. század második felében	278
3.3.2. Hitelintézetek	281
3.4. Közlekedés	292
3.4.1. Az utak és a fuvarozás	292
3.4.2. A vasutak kiépítése	302
3.5. A mezőgazdaság	309
3.5.1. A mezőgazdaság 1848 előtt	309
3.5.2. A földközösség továbbélése. A közföldek	324
3.5.3. Az 1848 utáni helyzet	332
4. AZ URBANIZÁCIÓ MÉRFÖLDKÖVEI: SZOCIÁLPOLITIKA, KÖZMŰVESÍTÉS, VÁROSSZÉPÍTÉS	385
4.1. Egészségügy és szociális gondoskodás	385
4.2. Városkép; a városi civilizáció terjedése	402
Városkép a reformkorban	402
Kommunális viszonyok, városszépítés a 19. század közepéig	405
Építkezések a 19. század első felében	409
Rendészet, tűzvédelem	412
Fürdők, parkok	418
Városkép a 19. század közepén	421

Városrendezés a dualizmus korában	425
Építkezések a dualizmus korában	430
Marosvásárhely, a „mintaváros”	432
Lakásviszonyok a számok tükrében	437
Közművesítés	439
5. A MŰVELŐDÉS SZEREPE AZ URBANIZÁCIÓBAN	455
5.1. Az írástudás és az oktatás	455
5.1.1. Az írástudás szintje	455
5.1.2. Az oktatási hálózat	465
5.3. Művelődési intézmények és egyesületek	498
5.3.1. Egyesületek, intézmények	498
5.3.2. Zenei élet	511
5.3.3. Színház	514
5.4. A sajtó	529
6. A KÖZIGAZGATÁSI SZEREPKÖR	548
6.1. A közigazgatás szerepe	548
Az állandó székhelyek kialakulása	548
A közigazgatás modernizálása	550
A hivatalnokok aránya	557
A hadsereg szerepe	559
A városok eladósodása	560
A városállomány átalakulása	562
6.2. Az állam és a helyi autonómiák viszonya	566
Néhány záró gondolat	590
Válogatott könyvszet	603
I. LEVÉLTÁRI FORRÁSOK	603
II. KÖNYVEK, TANULMÁNYOK	605
Szó- és kifejezésjegyzék	621